



ГОЛЬДЕЛЬМАН Соломон (Симон) Ізраїльович

(справж. — Хаїм-Шолом Срульович; псевд.: Золотаренко, Шалом Кишиневер; 05(17). 12. 1885, містечко Сороки, нині м. Сорока, Молдова — 03. 01. 1974, Єрусалим) — політичний і громадський діяч, економіст. Дійсний член УВАН (1964). Навч. (1907–13) і викладав (1913–15) у Київ. комерц. інституті. 1915–17 працював у Спілці земств, 1917–18 — викладач Євр. нар. університету в Києві. У червні 1917 як провід. діяч сіоніст. с.-д. партії «Поалей Ціон» увійшов до складу УЦР, був чл. Малої ради. 1918 видавав у Одесі євр. г. «Unser Leben» («Наше життя»). У грудні 1918 признач. міністром праці та в. о. секр. у справах нац. меншин в уряді УНР, згодом — товариш міністра торгівлі й промисловості С. Остапенка; від серпня 1919 до квітня 1920 — товариш міністра праці у кабінеті І. Мазепи. У липні 1920 виїхав до Відня, звідти — до Праги. Один із фундаторів Укр. госп. академії у Подєбрадах (Чехо-Словаччина), де й працював: 1923–24 — продекан екон.-кооп. ф-ту, від 1925 — проф. Запропонував проект організації Укр. тех.-госп. інституту, 1935 став його професор (після ліквідації Укр. госп.

академії). У 1939 емігрував до Палестини, від 1948 — в Ізраїлі. У 1940–60-х рр. очолював створений ним Інститут позаоч. сіоніст. освіти в Єрусалимі. Підтримував тісні зв'язки з укр. еміграц. установами, сприяв укр.-євр. співпраці. Дослідж. Г. з проблем економіки, міжнар. єврейства, долі євреїв за більшов. і нацист. режимів тощо були надруковані на ідиш, івриті, рос., нім., англ. мовами; серед видань українською мовою — «Чому серед жидівських робітників багато є большевиків» (Кам'янець, 1919), «Листи жидівського соціал-демократа про Україну. Матеріали до історії українсько-жидівських відносин за часів революції» (Відень, 1921; перевид. — 1964), «Міжнародна економічна політика» (Подєбради, 1926), «Населення і комуністична партія на радянській Україні у національному та соціальному розрізі» (Подєбради, 1930), «Жидівська національна автономія на Україні: 1917–1920» (Мюнхен, 1963; перевид. — 1967; англ. перекл. — Чикаго, 1968) та ін. Автор мемуарів «Спомини з моєї української доби. УТГУ. 1932–1952» (Нью-Йорк, 1962).

Рекомендована література

1. Довгаль С. 75-ті роковини професора Соломона Гольдельмана // Вільна Україна. 1961. 36. 29;
2. Биковський Л. Соломон Ізраїльович Гольдельман (1885–1974): Біобібліогр. мат. Денвер; Єрусалим, 1976;
3. Його ж. Solomon I. Goldelman: A Portrait of a Politician and Educator (1885–1974). New York; Toronto; Munich, 1980;
4. Сидоренко Н. Гольдельман Соломон (Симон) Ізраїльович // Укр. журналістика в іменах. Л., 2004. Вип. 11;
5. Дзюба І. Правдиве свідчення Соломона Гольдельмана // Дзюба І. Україна в пошуках нової ідентичності. К., 2006.

А. І. Жуковський

Бібліографічний опис:

Гольдельман Соломон (Симон) Ізраїльович / А. І. Жуковський // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2007. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-25697>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).